

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSA Anna Polak

Sędziowie SA: Jolanta Hawryszko

Urszula Iwanowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2014 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z odwołania S. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na dalszy okres

na skutek zażalenia biegłej sądowej S. G. na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 marca 2014 r., sygn. akt VII U 3775/12,

postanawia: zmienić zaskarżone postanowienie i przyznać biegłej sądowej z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy mgr inż. S. G. za sporządzenie pisemnej opinii z dnia 8 lutego 2013 r. wynagrodzenie w kwocie 2.462 (dwa tysiące czterysta sześćdziesiąt dwa) złotych 46 (czterdziestu sześciu) groszy.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zlecił biegłej sądowej z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy mgr inż. S. G. sporządzenie pisemnej opinii w przedmiocie ustalenia czy aktualnie osoby zatrudniane na stanowiskach masarza czy traktorzysty muszą korzystać wyłącznie z gumowej odzieży i obuwia ochronnego zawierającego składniki NoNox i IPPD, czy też dostępne i stosowane w tych zawodach są również odzież i obuwie ochronne nie zawierające tych składników; a także ustalenie sposobu korzystania przez pracowników z tej odzieży i obuwia ochronnego (czy ubierane jest bezpośrednio na skórę, czy na odzież spodnią).

Za sporządzenie opinii z dnia 8 lutego 2013 r. biegła przedstawiła rachunek nr (...) na kwotę 2.462,46 zł, do którego dołączyła kartę pracy, w której wyszczególniła wykonywane czynności i ilość przeznaczonych na to godzin. Zgodnie z oświadczeniem biegła na sporządzenie opinii przeznaczyła 82 h, na co złożyły się: czynności przygotowawcze (wstępny przegląd akt rentowych i akt sprawy – po 1 h, przegląd obowiązujących w zakresie sprawy przepisów bhp – 5 h, przegląd literatury naukowej – 5 h, przegląd producentów i dystrybutorów środków ochrony indywidualnej oraz zakładów masarskich w Internecie – 5 h), czynności badawcze (analiza akt rentowych i akt sprawy – po 2 h, analiza wybranych przepisów z zakresu stosowania środków ochrony indywidualnej przez pracowników – 5 h, porównanie przepisów z praktyką stosowaną w zakładach – 3 h, konsultacje z Zakładem Ochron (...) w Ł. - Centralnego Instytutu Ochrony Pracy w W. i z Instytutem (...) w S. – po 2 h, wywiady u producentów obuwia, rękawic i fartuchów ochronnych – 8 h, wywiady u dystrybutorów obuwia, rękawic i fartuchów ochronnych – 12 h, wywiady w zakładach masarskich i rolniczych – 5 h), czynności końcowe (ustalenie występowania alergenu IPPD w wyrobach wykonanych z gumy naturalnej, sztucznej i z tworzyw sztucznych – 5 h, ustalenie zagrożeń i rodzajów środków ochrony indywidualnej na stanowisku masarza i traktorzysty – 3 h, ustalenie rodzaju środków ochrony indywidualnej wolnych od alergenu

IPPD – 3 h, ustalenie możliwości stosowania środków ochrony indywidualnej na odzież spodnią – 3 h, sformułowanie wniosków – 5 h i sporządzenie opinii – 5 h). Jako stawkę za godzinę swojej pracy S. G. przyjęła kwotę 30,03 zł.

Postanowieniem z dnia 4 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowił przyznać biegłej sądowej z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy S. G. za sporządzenie pisemnej opinii z dnia 8 lutego 2013 r. wynagrodzenie w wysokości 1.231,23 zł (pkt 1); a w pozostałym zakresie wniosek biegłej oddalił (pkt 2).

Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 288 k.p.c., art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j. t. Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa o kosztach), § 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych (Dz. U. nr 15, poz. 133; powoływane dalej jako: rozporządzenie z 2005 r.) oraz § 5 i 14 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym z dnia 18 grudnia 1975 r. (Dz. U. nr 46, poz. 245 ze zm.; powoływane dalej jako: rozporządzenie z 1975 r.) uznał, że opinia została sporządzona zgodnie ze zleceniem, a przyjęta przez biegłą stawka maksymalna jest zgodna z przepisami. Niemniej w ocenie Sądu Okręgowego zakres przedmiotowy opinii oraz potrzebny do jej wydania nakład pracy świadczył o tym, że kwota należności wynikająca z przedłożonego przez S. G. rachunku była wygórowana. Zdaniem sądu pierwszej instancji materiał dowodowy wymagający analizy biegłej nie był zbyt obszerny, zatem S. G. mogła przeznaczyć na to krótszy czas niż zadeklarowany. Sąd meriti zakwestionował także ilość godzin poświęconych na ustalenie przepisów prawnych i poglądów doktryny oraz konsultacje z jednostkami badawczymi, wywiady u producentów i dystrybutorów obuwia, rękawic i fartuchów ochronnych oraz w zakładach masarskich, a także na przegląd producentów i dystrybutorów środków ochrony indywidualnej oraz zakładów masarskich w Internecie. W ocenie tego sądu możliwe było zrealizowanie tych czynności w czasie znacznie krótszym i to bez wpływu na merytoryczną jakość przygotowywanej opinii.

Uznając kwotę wnioskowanego wynagrodzenia za nieadekwatną do rzeczywistego nakładu pracy biegłej, sąd pierwszej instancji przyznał S. G. wynagrodzenie w kwocie 1.231,23 zł (41 rbg x 30,03 zł) za sporządzenie opinii głównej, a żądanie wynagrodzenia ponad tę kwotę uznał za nieuzasadnione.

Z powyższym postanowieniem Sąd Okręgowy nie zgodził się biegła S. G., która w złożonym zażaleniu zarzuciła Sądowi subiektywność w ocenie czasu jaki poświęciła na opracowanie opinii w sprawie. Skarżąca podniosła ponadto, że mimo upływu ponad roku czasu od dostarczenia opinii wraz z rachunkiem do sądu dopiero teraz zakwestionowano wskazane przez nią rozliczenie czasu pracy. S. G. oświadczyła, że czas poświęcony na opracowanie opinii podała rzetelnie i zgodnie z prawdą, a zarzut, że z uwagi na doświadczenie zawodowe powinna opracować opinię w krótszym czasie jest wyłącznie subiektywną oceną sądu nie popartą żadnymi uzasadnionymi podstawami.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie S. G. należało uznać za uzasadnione.

Sąd drugiej instancji przychylił się w całości do argumentacji biegłej sądowej, że w sytuacji zaakceptowania matematycznej prawidłowości wystawionego rachunku, przyjętej stawki godzinowej oraz wobec sporządzenia opinii zgodnie ze zleceniem, podnoszone przez Sąd Okręgowy zarzuty mają charakter jedynie subiektywny. Stwierdzenie, że biegła podała kwotę zawyżoną implikuje wniosek, że w rachunku podano nieprawdę, ta okoliczność jest natomiast nieuprawniona i podważa zaufanie do działalności biegłej, z której fachowej pomocy korzysta sąd przy rozstrzygnięciu sprawy.

Sąd Apelacyjny miał przede wszystkim na uwadze, że biegły sądowy to osoba posiadająca specjalistyczną wiedzę niedostępną powszechnie, a związaną z wykształceniem i doświadczeniem zawodowym osoby biegłego. Kwestionowanie i dowolne ustalanie czasu, jaki biegła powinna była poświęcić na wykonanie specjalistycznych badań i ocen – w niniejszej sprawie – jest nieuprawnione.

Sąd drugiej instancji miał też na względzie, że przedmiot opinii sporządzonej na potrzeby postępowania o sygn. VII U 3775/12 nie należał do typowych. Jak wynika ze sporządzonej ekspertyzy S. G. musiała dokonać identyfikacji określeń IPPD i Nonox, celem odpowiedzi na pytanie postawione przez sąd w postanowieniu o dopuszczeniu dowodu z jej opinii. Biegła sądowa wykonała szereg czynności celem ustalenia, że są to zamienne nazwy substancji N-izopropylu-N-fenylu-parafenylenodiaminy, przy czym w Polsce IPPD znany jest głównie pod nazwą techniczną „Nonox ZA”. W dalszej kolejności S. G. dokonywała konsultacji z Zakładem (...) w S., Zakładem Ochron (...) w Ł. – Centralnym (...) Ochrony Pracy w W., przeprowadzała wywiady u wiodących producentów i dystrybutorów środków ochrony indywidualnej w Polsce, a także przeglądała literaturę fachową w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie stosowania środków ochrony indywidualnej. W wyniku tych działań udzieliła bardzo szczegółowej i wyczerpującej odpowiedzi na pytanie sądu związane z koniecznością korzystania przez osoby zatrudniane na stanowiskach masarza czy traktorzysty z gumowej odzieży i obuwia ochronnego zawierającego IPPD. Co więcej biegła ustaliła czy dostępne i stosowane w tych zawodach są również odzież i obuwie ochronne nie zawierające tych składników; a także ustaliła sposób korzystania przez pracowników z tej odzieży i obuwia ochronnego. Nie sposób uznać, aby biegła specjalizująca się w bezpieczeństwie i higienie pracy, stykała się z tą bardzo specyficzną tematyką często w ramach swojej pracy zawodowej. Uzasadniało to poświęcenie ponad przeciętnego czasu pracy na zapoznanie się z materiałem podlegającym ocenie, kontakt z producentami, a także z obowiązującymi w tym zakresie normami (PN-EN 374-2:2005 i PN-EN 1082-1:1999).

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że opinia została sporządzona i złożona do akta sprawy ponad rok przed wydaniem zaskarżonego postanowienia. Przez ten czas biegła nie dość, że nie uzyskała wynagrodzenia za wykonaną przez siebie pracę, to nie była także informowana o ewentualnych wątpliwościach sądu, co do przedstawionego przez siebie rachunku. Takie postępowanie sądu jako wysoce niewłaściwe należy w przyszłości wyeliminować. Za wykonaną pracę biegłemu przysługuje wynagrodzenie zgodnie z przywołanymi przez sąd pierwszej instancji normami prawnymi, a winno być one przyznane i wypłacone niezwłocznie po wykonaniu pracy.

S. G. przedłożyła rachunek w sposób zgodny z zasadami wynikającymi z rozporządzenia z 1975 r., rozporządzenia z 2005 r. oraz ustawy o kosztach, do którego dołączyła prawidłowo wypełnioną kartę pracy. Przyjęte w wyliczeniu stawki godzinowe odpowiadają tym wynikającym z § 2 rozporządzenia z 1975 r. I choć sama kwota rachunku jest istotnie wysoka, to powinno to być wskazówką dla sądu przy ponownym doborze biegłych, lecz nie powinno stanowić podstawy do dowolnego obniżania biegłej należnego jej wynagrodzenia za prawidłowo, rzetelnie i szczegółowo wykonaną na rzecz sądu pracę, jedynie z tej przyczyny, że biegła zbyt dużo czasu poświęciła na wykonanie.

W tym stanie rzeczy sąd odwoławczy uznał zażalenie S. G. za uzasadnione w całości i na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznał biegłej wynagrodzenie w kwocie wynikającej z przedłożonego przez nią rachunku nr (...) z dnia 17 maja 2013 r.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska